

רע"פ 88/15 - אהרון כהן, נחמה כהן נגד מדינת ישראל

בית המשפט העליון

רע"פ 88/15

כבוד השופט ח' מלצר
1. אהרון כהן
2. נחמה כהן

לפני:
המבקשים:

נ ג ד

מדינת ישראל

המשיבה:

בקשת רשות ערעור על פסק דינו של בית המשפט המחוזי מרכז-לוד (כב' השופטים: א' טל, צ' דותן, ד"ר ש' בורנשטיין) מיום 30.11.2014 ב-עפ"ג 29130-05-14; תגובת המשיבה מתאריך 15.10.2015; תשובת המבקשת 2 מתאריך 27.10.2015; הודעת המבקשת 2 מתאריך 17.04.2016

עו"ד עודד הכהן

בשם המבקשים:

עו"ד עמנואל לינדר

בשם המשיבה:

החלטה

1. בהחלטתי מתאריך 06.10.2015 (להלן: ההחלטה) הבאתי את הרקע העובדתי המלא הנדרש למכלול, ולפיכך אציין כאן רק את עיקרי הנתונים הצריכים להכרעה בבקשת רשות הערעור שהגישה המבקשת 2 לעניין העונש.

2. בתמצית - המבקשים הורשעו בבית משפט השלום הנכבד, לאחר שמיעת ראיות, בעבירות שונות לפי פקודת מס הכנסה [נוסח חדש], התשכ"א-1961 (להלן: הפקודה) בהיקפים של מיליוני שקלים. בגין הרשעתם - בית משפט השלום הנכבד השית על המבקשים עונש של 6 חודשי מאסר לריצוי בדרך של עבודות שירות, מאסר על תנאי, וקנסות.

עמוד 1

3. בתאריך 23.02.2014, ערעורה של המשיבה כנגד פסק דינו של בית משפט השלום הנכבד - התקבל בחלקו, ובית המשפט המחוזי הנכבד הרשיע את המבקשים במספר עבירות נוספות לפי סעיף 220 לפקודה, והמיר חלק מהעבירות שהמבקשים הורשעו בהם לפי סעיף 216 לפקודה - להרשעה בעבירות לפי סעיף 220 לפקודה. בית המשפט המחוזי הנכבד הורה עוד על החזרת הדין לערכאה הדיונית לצורך גזירת הדין.
4. בתאריך 27.04.2014, בית משפט השלום הנכבד גזר על המבקש 1 - עונש של 16 חודשי מאסר בפועל, ועל המבקשת 2 - עונש של 7 חודשי מאסר בפועל. בנוסף הושתו על המבקשים עונשי מאסר על תנאי, קנסות והתחייבויות.
5. ערעורים שהגישו הצדדים לבית המשפט המחוזי הנכבד - נדחו בתאריך 30.11.2014.
6. בתאריך 05.01.2015, המבקשים הגישו בקשת רשות ערעור לבית משפט זה, במסגרתה הם ביקשו להשיג על הרשעתם ועל העונש שנגזר עליהם.
- בהחלטתי מתאריך 06.10.2015 דחיתי את בקשת רשות הערעור ביחס להרשעתם של המבקשים, וכן דחיתי את בקשת רשות הערעור לעניין עונשו של המבקש 1. בהתאם לכך, המבקש 1 החל לרצות את עונש המאסר בפועל שהושת עליו - בתאריך 01.11.2015.
- בגדר החלטתי הנ"ל ביקשתי מהמשיבה להודיע אם היא נכונה להסכים להפחתה בעונש המאסר שהושת על המבקשת 2 כדי העמדתו על 6 חודשי מאסר, שירוצו בדרך של עבודות שירות, וזאת כיוון שחלקה של המבקשת 2 בביצוע העבירות נראה פחות - בהשוואה לחלקו של המבקש 1.
7. בתאריך 15.10.2015, הודיעה המשיבה כי אין היא יכולה להסכים למתווה הנ"ל ביחס למבקשת 2. המשיבה גרסה כי ריצוי עונשה של המבקשת 2 בדרך של עבודות שירות יאיין את תוצאות קבלת ערעורה של המשיבה ביחס להרשעתם של המבקשים, כאמור לעיל. המשיבה טענה עוד כי הפער בין חלקם של המבקשים בפרשה מקבל את ביטויי כבר בענישה הקיימת, וכי חלקה של המבקשת 2 בפרשה, מושא האישומים - משמעותי. לבסוף המשיבה טענה כי אין הצדקה להקלה בעונשה של המבקשת 2, שהוא, לשיטתה, כבר כעת: "מופרז לקולא" (ראו: פסקה 17 לתגובת המשיבה).
8. בתאריך 27.10.2015, המבקשת 2 טענה בתגובה לעמדת המשיבה כי נוכח נסיבותיה האישיות, וחלקה הקטן יחסית, לשיטתה, בפרשה - עונש מאסר לריצוי בעבודות שירות מהווה עונש הולם בנסיבות. בתאריך 27.01.2016, המבקשת 2 מסרה עוד כי הגיעה להסדר תשלומים עם המרכז לגביית קנסות (וזאת לאחר שקודם לכן היא לא שילמה את הקנס שהושת עליה).
- בתאריך 17.04.2016, המבקשת 2 הוסיפה ועדכנה כי היא שילמה ארבעה תשלומים (בסך כולל של כ-22,500 ש"ח) מתוך הקנס, וזאת על פי הסדר פריסת תשלומי הקנס, ועתרה שגם עובדה זו תישקל לטובתה.

לאחר שהצגתי את עיקרי הנתונים הצריכים לעניין - אעבור עתה לליבון הדברים.

דין והכרעה

9. לאחר עיון במכלול החומר שבפני, הגעתי לכלל מסקנה כי דין בקשת רשות הערעור לעניין העונש שהושת על המבקשת 2 - להידחות, וזאת בכפוף לאמור בפיסקה 13 שלהלן. אנמק ואבאר את הדברים מיד בסמוך.

10. ככלל, בקשת רשות ערעור, הנסובה על חומרת העונש שתקבל במקרים נדירים בלבד, וזאת בעקרון רק אם עונשו של המבקש סוטה במידה ניכרת ממדיניות הענישה המקובלת בעבירות דומות, או שיש נסיבות מיוחדות אחרות המצדיקות את הדבר. מקרה זה איננו עומד באמות המידה שהותוו בפסיקתנו (ראו: רע"פ 6371/14 באסם נ' מדינת ישראל (28.10.2014)).

בהקשר זה יצוין כי בהחלטתי מתאריך 06.10.2015 קבעתי, בין השאר, כך:

"עונש המאסר שהושת על המבקשים איננו חורג ממדיניות הענישה המקובלת והראויה בנסיבות... מעיון בגזר הדין של בית משפט השלום ובפסק הדין המחוזי השני עולה כי נסיבות העבירה והשיקולים שאותם מעלים המבקשים בפני כבר נבחנו על ידי הערכאות קמא הנכבדות וזכו להתייחסות ולמשקל המתאימים" (שם, בפיסקה 24).

11. זה המקום להזכיר כי עם קבלת ערעורה של המשיבה בבית המשפט המחוזי הנכבד - המבקשת 2 הורשעה, יחד עם המבקש 1, בעבירות שונות לפי סעיף 220 לפקודה, הדורשת "כוונה להתחמק ממס". במסגרת זו נקבע גם כי היקף העלמת המס היה גבוה מזה שנאמד קודם לכן - כדי סכום העולה על שלושה מיליון ש"ח. הנה כי כן, משמעותה של הפחתה נוספת בעונשה של המבקשת 2 תיצור מצב שהרשעתה בעבירות נוספות ומחמירות יותר בידי בית המשפט המחוזי הנכבד - לא תקבל למעשה כל ביטוי עונשי, בהשוואה לפסק הדין המקורי של בית המשפט השלום הנכבד, שהערעור עליו נתקבל - תוצאה שאין לה הצדקה בנסיבות העניין. יצוין עוד כי בית המשפט המחוזי הנכבד קבע בפסק דינו בפרשה כדלקמן:

"... מדובר בעבירות שנמשכו על פני תקופה של חמש שנים, תוך העלמת סכומי הכנסה ניכרים, בהתייחס למספר עסקים ותוך שימוש באנשי קש ובחשבונות סמויים" (שם, בפיסקה 39).

מעשים כגון אלו אכן מצדיקים ככלל עונש מאסר לריצוי בפועל וכן קנסות כספיים משמעותיים (ראו: רע"פ 74/13 חלילו נ' מדינת ישראל (17.03.2013)).

12. זאת ועוד - אחרת. חרף מעמדו הבכיר של המבקש 1 בפרשה, הרי שאף חלקה של המבקשת 2 במעשים ובמחדלים, מושאי ההרשעה, לא היה מבוטל, באשר לפי קביעתה של הערכאה הדיונית, היא נטלה חלק בניהול העסקים במסגרתם בוצעה העלמת המס. בהקשר לכך, הפער בין מעמדו של המבקש 1 למעמדה של המבקשת 2 במכלול - קיבל כבר ביטוי הולם בפערי הענישה ביניהם, כפי שאושרו בידי בית המשפט המחוזי הנכבד. אדגיש עוד כי

בערכאות הקודמות ניתנה הדעת גם לנסיבותיה האישיות של המבקשת 2, ובכלל זאת נשקל הנזק שיגרם למשפחה עם כליאתם של שני המבקשים (ראו: פסקה 20 לגזר הדין).

13. נוכח כל האמור לעיל – לא מצאתי, בנסיבות העניין, עילה לקיים דיון ב"גלגול שלישי" בגזר דינה של המבקשת 2, ועל כן הבקשה למתן רשות ערעור לעניין המבקשת 2 – נדחת.

עם זאת, בהתחשב בהשלכות המצטברות הקשות הצפויות לריצוי עונשי המאסר במקביל ע"י המבקשים, דבר שלגביו נקבע כי: "ניכר כי כליאתם של שני הנאשמים (המבקשים) יחד, והגם שבניהם בגירים, תפגע באופן קשה מאוד במשפחה" (ראו: פסקה 20) (ב) לפסק דינו של בית משפט השלום; ההדגשה שלי – ח"מ) – המבקשת 2 תתייצב לריצוי עונש המאסר בפועל שהושת עליה, לתקופה של 7 חודשים, ואולם הדבר יקרה 30 ימים לאחר שחרורו של המבקש 1 מריצוי עונשו מאחורי סורג וברית, דהיינו: לאחר שישלים את ריצוי מלוא העונש שנגזר עליו בגזר הדין, או בסמוך לאחר שישוחרר על תנאי ממאסר (ככל שבקשתו לשחרור על תנאי תתקבל) – וזאת לפי המוקדם מבין השניים.

שירות בתי הסוהר מתבקש לדווח לתיק בית המשפט ולבאי-כוח הצדדים על מועד שחרורו הצפוי של המבקש 1, בתוך 7 ימים קודם למועד שחרורו כאמור, ונציגי המשיבה מתבקשים לנהל מעקב בנושא זה.

14. בחלוף 30 הימים ממועד שחרורו של המבקש 1 מריצוי מאסרו – המבקשת 2 תתייצב, ללא צורך בהחלטה נוספת, עד השעה 10:00 בבימ"ר הדריס, או במקום אחר על פי החלטת שירות בתי הסוהר, כשברשותה תעודת זהות או דרכון. על המבקשת 2 לתאם במקרה זה את הכניסה למאסר, כולל האפשרות למיון מוקדם, עם ענף אבחון ומיון של שירות בתי הסוהר, בטלפונים: 08-9787377 או 08-9787336.

15. עיכוב ביצוע עונש המאסר, שעליו הוריתי לגבי המבקשת 2 בהחלטתי מתאריך 29.01.2015 – ימשיך לחול איפוא עד המועד הנזכר בפסקאות 13-14 שלעיל, ותשומת לב המשיבה ושירות בתי הסוהר לאמור בהן.

ניתנה היום, כ"ד בניסן התשע"ו (2.5.2016).

ש ו פ ט